

## **Cazul de otravire Lafarge: avocata Mariei, doamna Paillet si toxicologul Orfila**

si, totusi, toxicologia nu s-ar fi situat pe primul plan in afacerea Lafarge, daca intamplarea nu ar fi avut un rol important. Acest hazard a vrut ca aparatorul Mariei, doamna Paillet, avocat, sa fie si prietena cu cel mai mare toxicolog al vremii, Orfila.

Doamna Paillet si-a dat repede seama ca, in afara unor probe compromitatoare, dovedirea prezentei arsenului in corpul victimei constituia, pentru clienta sa, cea mai mare primejdie. in caz ca apararea ar fi reusit sa faca incerta aceasta proba, Marie ar fi avut sansa sa fie salvata.

Doamna Paillet s-a dus imediat la Orfila si i-a aratat raportul medicilor din Brive, cerandu-i sfatul. si Orfila i-a pus la indemina argumentele pe care avocata ar putea sa e foloseasca. Incompetenta si ignoranta medicilor din Brive erau saritoare in ochi. Depozitul galben se dizolva in amoniac, insa acest depozit se formeaza tot atat de bine si in cazurile in care arsenul nu este prezent. Chiar cristalele metalice existente pe peretele eprubetei nu denota ceva precis, alata timp cat ele nu au fost supuse reactiilor chimice specifice de recunoastere a arsenului. Dupa declaratia medicilor, consemnata in raportul prezentat de acestia, eprubeta facuse explozie inainte de formarea cristalelor mult discutate. Cine este omul care, in aceste conditii, ar indrazni sa afirme ca a dovedit prezenta arsenului ? O asemenea afirmatie, chiar in epoca premergatoare metodei lui Marsh, nu ar fi avut nici o valoare. Acum, in anul 1840, cu atat mai mult. Efectuarea probei arsenului, fara utilizarea aparatului lui Marsh, echivala cu o incompetenta ce nu putea fi tolerata. Orfila nu a intarziat sa intocmeasca o pledoarie in acest sens. pe care a inminat-o doamnei Paillet.

Aparatoarea Mariei era gata sa inceapa pledoaria in sprijinul acuzatei, cand, in dupa amiaza zilei de 3 septembrie 1840. doctorii Albay si Massenat, imbracati intr-o tinuta de ceremonie, isi facura aparitia in sala tribunalului. Ei furnizara apararii o sansa nesperata, aratand ca recunosc ca au procedat in mod cu totul necorespunzator de neglijent cu materialul destinat analizei care a fost efectuata la Brive : stomacul lui Lafarge nu a fost pastrat intr-un recipient inchis ermetic ; mai mult, inainte sa inceapa analizele de catre medicii desemnati, secretarul judecatorului de instructie l-a pastrat intr-un sertar al biroului sau, fara a fi catusi de putin incomodat de mirosul pestilential pe care o degaja.

Nu a fost dat medicilor Albay si Massenat sa culeaga admiratia auditoriului, prezent in acea dupa amiaza, prin expunerea modului cum se practica o autopsie, ci din contra sa trezeasca fiori de dezgust.

Ascunzandu-si cu mare greutate bucuria, doamna Paillet sorbea fiecare cuvant al acestora. Dupa ce si-au terminat depozitia, avocata se ridica impinsa ca de un resort si lasa sa-i scape o intrebare : "Ati auzit de Orfila?", "Desigur, ii cunoastem lucrarile", veni neintarziat raspunsul medicilor, "insa ce lucrari ? Nu aveti cunostinta ca intre timp lucrarile s-au schimbat radical ! Ce ne puteti spune de inventia lui James Marsh, de aparatul conceput de acesta pentru identificarea prezentei arsenului

?"

Judecatorii, juratii si publicul avura surpriza sa-l vada pe Massenat palind, cand recunosc ca nu a auzit niciodata pronuntandu-se acest nume. Doamna Paillet, fara sa mai astepte, incepu sa citeasca raportul lui Orfila care, fara menajamente, scotea in evidenta ignoranta doctorilor din Brive. si, in incheiere, avocata ceru convocarea lui Orfila la Tulle.

Sala, cufundata intr-o tacere adanca, fu scuturata in sfarsit de o furtuna de aplauze. Cu mare greutate presedintele tribunalului, Barny, putu sa restabileasca calmul. Ceea ce doamna Paillet prevazuse, se realiza intocmai : problema probei stiintifice a otravii devenea punctul central al procesului. Perplex, procurorul Decous propuse suspendarea sedintei. La reluarea dezbatelor, procurorul declara ca acuzarea avea indoilei in ceea ce priveste culpabilitatea Mariei Lafarge, de aceea era de acord cu efectuarea unei noi expertize dupa metoda lui Orfila si Marsh. insa, dupa parerea sa, era cu totul inutil sa deranjeze un savant din Paris si propunea sa se incredinteze aceasta sarcina farmacologilor Dubois (tatal si fiul) si chimistului Dupuy-tren din Limoges.

Avocata Paillet protesta, reclamand prezenta lui Orfila si invocand in van lipsa de experienta a specialistilor din provincie. Nu a mai fost nimic de facut si tribunalul decise sa se accepte propunerea reprezentantului ministerului public. Paillet ridica atunci problema "materialului care urma sa faca obiectul examenului". Oare doctorii Albay si Massenat il conservasera dupa prescriptiile indicate de Orfila ?

Massenat, bulversat de esecul suferit, aduse in sala o ladita dar, spre bucuria avocatei, fu in imposibilitatea sa prezinte recipientul in care se gasea continutul, inca neexaminat, al stomacului defunctului. Dupa o lunga conciliere cu Bardou si Lespinasse, chemati in ajutor, recipientele fura in final aratate lui Dubois si Dupuytren.

De fapt, doamna Paillet, in momentul cand s-a gandat sa apeleze la Orfila, nu si-a dat seama de intorsatura finala pe care o vor lua evenimentele.